

Kan talgoxar lära sig räkna?

I *Fåglarnas hus* av **Eva Meijer** får vi följa jaget-Len. Len är ett av fyra barn, familjen bor på landet. Pappan är poet men har i perioder stora skrivproblem, det är också han som är en viktig person för Len. Han tar ut henne i naturen och de tittar på fåglar tillsammans, stunder som Len älskar och som grundlägger hennes fågelintresse. Modern är bräcklig och har alkoholproblem. Handlingen utspelar sig strax efter första världskriget, det finns dysfunktionella inslag i familjen, men det är ingen misär. Len är musikalisk och spelar fiol, vilket senare blir hennes yrkesval. Under tonåren är det fåglarna och musiken som får henne att känna glädje och styrka. Uppväxtskildringen ger ingen djupare kunskap om familjerelationerna, men som läsare får man ändå en tillräcklig inblick för att förstå den unga Lens känslor och tankar. Skildringen av modern är vag i konturerna, hon förblir en person i marginalen också för Len livet ut. Att studera fåglar blir som i Tomas Bannerheds bok *Korparna*, en flykt från den disharmoni som finns i familjen. Där flyr pojken Klas ut i naturen och börjar studera fåglar, bort från faderns starka och ångestframkallande krav. För Len blir fågelskådningen efterlängttade stunder av närhet till fadern som inte alltid är tillgänglig.

Len utbildar sig till violinist, flyttar till London och försörjer sig som musiker i en orkester. Hon inleder en kärleksrelation som varar i flera år, men hon lämnar både mannen och London och flyttar till ett hus på landet, där hon mer systematiskt kan ägna sig åt fågelskådning. Flytten till landet beskrivs utan starka känslor, trots att orsaken är en sviken kärleksrelation. Kanske är det då hon bestämmer sig för att avstå familjeliv och barn för att ägna sig åt fåglarna. Romanen ger ingen tydlig förklaring. Det finns redan innan flytten en distans till mannen.

Len betraktar inte fåglarna som en flock eller grupp, utan

varje fågel är en egen individ med personlighet och karaktär. Hennes hus blir verkligen ett fåglarnas hus. De flyger in och ut ur huset, bygger bo över gardinstången, äter nötter från tallriken hon ställer fram. Hon ger dem namn som Stjärna, Charlie, Flintskalle, Fager, Tinky och Peetur. Hennes favorit, talgoxen Stjärna får ungar med Peetur. Hon beskriver fåglarnas olika personligheter:

"Vissa är högljudda och häftiga i sina rörelser, medan andra försvinner nästan obemärkt. Sparvar är grälsjuka. Hon anser att hon känner igen fåglarnas olika röster. "

Talgoxarna intar en särskild plats i hennes hjärta. De är lättare att kommunicera med menar hon än rödhakarna. Talgoxen Stjärna får särskild uppmärksamhet, Len försöker lära henne att räkna. Hon studerar fåglarna och anteckningarna resulterar i artiklar som publiceras i bland annat tidskriften Nature. Hon inrättar hela sitt liv och hus för att skapa en tillåtande miljö där fåglarna kan känna sig trygga. Hon sätter upp skyltar runt trädgården med: Tillträde förbjudet, Häckande fåglar. Hennes artiklar i olika tidskrifter väcker stort intresse, men även kritik. De menar att hon i sin forskning tilldelar fåglarna mänskliga egenskaper. Hon skriver även en bok och engagerar sig aktivt, vilket bidrar till att ett naturområde skyddas mot en planerad exploatering. Len åldras samtidigt som fåglarna alltmer intar hennes liv och hus.

Romanen ger en bild av en kvinna som med sitt växande maniska intresse för fåglar blir alltmer udda i sin livsföring. Hon ser fåglarna som sina personliga vänner och studerar deras beteende och uppförande gentemot varandra. Jag läser bokens första del med behållning om livet med familjen, kärleksrelationer och med orkesterlivet. Däremot blir det till slut tröttsamt med alla detaljer om Stjärnas, Tinkers, Jokers och alla andra namngivnas beteenden. För fågelintresserade finns mycket kunskap att hämta.

Författaren har likheter med Len. Eva Meijer är en nederländsk

filosof och musiker och har tidigare givit ut en rad böcker, en av dem är Djurens språk. Hon är en internationellt uppskattad forskare och hennes ämne är just språk och djur. Kan man lära fåglar att till exempel räkna? Kan man rätt tolka fåglars olika beteende utifrån mänskliga erfarenheter och kunskap? Det är sådant som även Eva Meijer studerat. Mitt intresse för fåglars personligheter är mer begränsat än huvudpersonens, men romanen är läsvärd och borde ge intressant kunskap och inte minst, ge flera intressanta samtalsämnen i en bokcirkel.

Claudette Skilving

Fåglarnas hus

Eva Meijer

Weyler förlag

»Underhållande
och tankeväckande«
The Guardian

ROMAN

Fåglarnas

»Jag kunde inte
lägga den ifrån mig«
Rosamund Young,
författare till Kornas
hemliga liv

hus

»Verkligt originell«
Daily Mail

Eva Meijer

WEYLER